

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrletno din 9—, ino-
zematvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-15

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Prešernov dom predan v last slovenskega naroda

Prešernov rojstni dom v Vrbi na Gorenjskem je bil po zaslugi in trudu posebnega odbora odkupljen ter hiša preurejena tako, kakor je bila tedaj, ko se je v njej rodil naš največji pesnik dr. France Prešeren. Po zamisli pisatelja Fr. Finžgarja je prispevala za odkup Prešernovega doma največ, in sicer tri četrtine celotnega zneska, šolska mladina, ki je zbrala 151.995 din. Od te vsote odpade na ljudske šole 92.685 din, na meščanske 15.614 din, na srednje 32.727 din, na učiteljske 2545 din, na strokovne 5476 din ter na ljubljansko vseučilišče 2948 din. Med ljudskimi šolami se je odzval okraj Šmarje, ki je eden najbolj revnih ter brez industrije in daleč

proč od pravih prometnih svez z vsemi svojimi šolami.

Ostali darovalci so skupno prispevali 63.390 din.

Po zaslugi šolske mladine odkupljeni Prešernov dom je bil zadnje nedeljo slovesno predan v last slovenskega naroda, katerega last je pesnik že stoletje.

Cerkveni govor je imel pisatelj Fr. Finžgar, slovesne besede ob odkritju je govoril pesnik Oton Zupančič. Ban dr. Natlačen je sprejel iz rok ljubljanskega rektorja vseučilišča dr. Kušerja ključ prenovljenega Prešernovega doma v znak, da je Ribičevina, na kateri je bil rojen in je prebil otroška leta Prešeren, postala last vseh Slovencev.

Važni izjavi prometnega ministra

Zadnje nedeljo, 21. maja, je bila v Črnomlju slovesna otvoritev gradbenih del nove železniške proge Črnomelj—Vrbovsko, katera bo dograjena leta 1941 in bo tvorila novo zvezo Slovenije z morjem. Na črnomeljsko slovesnost se je pripeljal s spremstvom g. prometni minister dr. M. Spaho, ki je zasadil prvo lopato za gradnjo nove železniške zveze. Črnomeljska občina je g. ministra ob navzočnosti številnih odličnikov in tisočev Belokranjcev navdušeno sprejela in mu je po končanih otvoritvenih slovesnostih priredila kosilo. Ob tej priliki se je g. minister zahvalil za povabilo, da je zasadil prvo lopato v zemljo, po kateri bo stekla nova železnica. Po tej zahvali je g. dr. M. Spaho podčrtal v svojem kratkem nagovoru dve dejstvi, ka-

teri danes najbolj zanimata javnost, in rekel: »Ta proga bo leta 1941 izgotovljena, v kolikor je to odvisno od nas. Le ena stvar, to je vojna, bi mogla zavreti ta program. Toda prepričan sem, da bodo vodilni in odgovorni državniki poskrbeli za to, da vojne sploh ne bo. Tako sem tudi jaz prepričan, da vojne ne bo, in nič ne more preprečiti našega trdnega sklepa, da bo ta proga leta 1941 končana. — Z enako odločnostjo, kakor smo se lotili te stvari, smo se lotili tudi reševanja hrvatskega vprašanja. Rešili ga bomo, ker smo se lotili te naloge z odkritim srcem in dobro voljo. Morda so pogajanja nekolkokrat zastala, toda odkritosrčnost na obeh straneh je zagotovilo, da bo naša domovina postala še močnejša in še trdnjša.«

Dva tabora

V današnji številki prinašamo spored dveh velikih taborov, in sicer kmečkega v Št. Jurju ob juž. žel. in prosvetnega v Slov. Bistrici. Kmečki tabor v Št. Jurju se bo vršil dne 28. in 29. maja v proslavo 90 letnice osvoboditve slovenskih kmetov in bo eden največjih na Štajerskem. — Za prosvetni tabor v Slov. Bistrici, 4. ju-

nija, je prevzel pokroviteljstvo g. ban dr. Marko Natlačen. Ob tej priliki bo slovesno blagoslovljen Slomšekov prosvetni dom v Slovenski Bistrici, ki je eden največjih in mu krasil pročelje velik kip, kateri predstavlja svetniškega Slomškega kot vzgojitelja naše mladine.

Znatno znižana vožnja za mariborski mladinski tabor

Za mladanski tabor v Mariboru, ki bo od 29. junija do 2. julija, je generalno ravnateljstvo državnih železnic v Beogradu s svojim odlokom št. 46.878 od 9. maja 1939 odobrilo vsem članom fantovskih odsekov in članicam dekliških krožkov, ki se bodo udeležili mariborskega mladinskega tabora, četrtno voznino, vsem ostalim udeležencem pa polovično voznino. —

Ugodnost četrtninske, oziroma polovične voznine velja za prihod v Maribor od dne 27. junija do 2. julija, za povratek pa od 2. do 4. julija. — Z ugodnostjo četrtninske voznine bo pač vsakemu članu omogočena udeležba na mariborskem taboru, ker bo pač vsak pri količkaj dobri volji zmogel izdati za četrtninsko vožnjo.

Slovinci v Rimu

V torek, 16. maja, je preteklo 77 let, kar je veliki učitelj in voditelj Slovencev škof Anton Martin Slomšek odpotoval iz Maribora, da obiše grobove sv. apostolov v večnem Rimu ter se pokloni rimskemu papežu — Kristusovemu namestniku. Že petkrat je bil prej opravil isto romanje. Zdaj pa je slutil, da je to zanj zadnje rimsko romanje. Bal se je celo, da se ne vrne več živ iz večnega Rima. Smrt je zanj že brusila koso, ki ga je štiri mesece kasneje v resnici pokosila (24. septembra 1862). Ko je bil sprejet od papeža Pija IX., je mogel z notranjim zadovoljstvom in z veliko hvaležnostjo do Boga, ki je njegovo delo bogato blagoslovil, poročati o uspehih svojega dušno-pastirskega, vzgojnega in prosvetnega dela med Slovenci. Pohvalil je slovensko ljudstvo, da vneto skrbi za lepoto hiše božje, goji lepo petje, po otroško časti Mater božjo, prejema pogostoma sv. zakramente, pristopa k verskim društvom in bratovščinam, podpira misijone in moli za sv. očeta. Naposled je prosil sv. očeta, naj blagoslovi njegovo škofijo, da bi se v njej vedno ohranila čista in neskaljena sv. vera, da blagoslovi razne narode, posebno Slovence, da ne bo narod tlačil naroda in brat delal bratu krivice.

Pretekli ponedeljek, 22. maja, ob četrtna šest zvečer so krenili slovenski romarji (okoli 500) iz Ljubljane ter dospeli v Rim 23. maja ob četrtna devet zvečer. Kakšna razlika med sedanjim potovanjem in onim pred 77 leti. Slomšek je potoval v Rim od 16. do 31. maja. Radi političnih zmed so bile razmere v Zgornji Italiji takrat zelo nevarne. Zato je moral Slomšek ubrati daljšo pot preko Dunaja. Od Dunaja je potoval čez Monakovo na švicarsko, potem na Francosko do mesta Marseja, kjer se je vkrcal na ladjo. Ker na velikem parniku ni bilo več prostora, se je moral peljati na manjši jadrnici, ki jo je gnal veter. Danes politične razmere v Evropi niso urejene kakor niso bile ob Slomšekovem romanju v Rim. Nekaj takega kakor nevarnost vojne visi v zraku in nje se bojijo zlasti velike države. Z Italijo pa vežejo našo državo vezi prijateljstva, ki delajo vsako potovanje naših državljanov po Italiji ugodno, varno in prijetno.

Obisk Slovencev v Rimu, ki je že od nekdaj imel veliko privlačno moč, velja modernemu mestu, ki se je zadnja leta čudovito dvignilo, v prvi vrsti pa krščanskemu Rimu, čigar tla so prepojena s krvjo mučencev, po čigar cestah so stopali v vseh stoletjih veliki svetniki in kateremu so papeži za vedno vtisnili svoj pečat. S tem Rimom, ki je središče krščanskega sveta, so Slovenci že 1200 let v tesni